

Uppboðssølan broytir vinnutreytirnar hjá føroysku fiskivinnuni

Úrslitið hjá Næraberg fyri 2017 vísir greitt, at viðurskiftini eru broytt munandi

ÁRNI GREGERSEN

Lógin um fyrisiting av sjófeingi fer at broyta fortreytirnar hjá føroysku fiskivinnuni.

Uppboðssølan er ein partur, sum ger at fortreytirnar broytast munandi.

Ikki bert fer hetta at noyða reiðararnar at hyggja meira frameftir áðrenn teir avgera, hvussu nógv teir vilja gjalda fyri fiskirættindi, men eftir at nýggja lógin er komin í gildi, skal endalig støða eisini takast til spurningin um manningarnar eisini skulu gjalda fyri rættindini.

Men tað er longu staðfest, at royndaruppbøðssølan, sum var í fjør hevur broytt viðurskiftini og gjørt tað meira tørvurt at fáa avlop í rakstrinum.

Partafelagið Næraberg, sum eigur skipið við sama navni, sigur, at avlopið av rakstrinum í fjør var 16 milljónir krónur minni enn tað var

Hanus Hansen, reiðari í Klaksvík, sigur, at viðurskiftini eru broytt so nógv, at tað verður ómøguligt at gerða nýløgur í skip

í 2016.

Meðan avlopið í 2016 var 18 milljónir krónur, var tað bert

tvær milljónir krónur í 2017.

Hanus Hansen reiðari sigur, at tað eru fleiri orsøkir til, at

úrslitið er so mikið nógv verri.

Næraberg seldi fyri 63 milljónir krónur meira í fjør enn í 2017. Hetta gjørdi sjálvandi, at meira var gildið út í hýrum – 22 milljónir krónur meira.

– Tað er tó í høvudsheitum tilfeingis- og uppbøðssølu-gjaldið við meira, sum ávirkar raksturinn negativt. Í 2016 var tilfeingis- og uppbøðssølu-gjaldið 44 mió. kr., meðan hetta í 2017 var 81 mió. kr. – sostatt var so at siga alt avlopið av rakstrinum í 2017 gildið í landskassan, og ársúrslitið gjørdist tvær milljónir krónur, sigur Hanus Hansen, stjóri.

Næraberg hevur ikki serligar kvotur, so av teimum 81 milljónunum vóru tær 47 milljónirnar brúktar til at keypa fiskirættindi fyri.

Broytingarnar

Tað sum er hent í fiskivinnuni, og sum eisini er partur av nýggju lógin um fyrisiting av sjófeingi, er uppbøðssølan.

Hanus Hansen ávaraði eins og nógv onnur í fiskivinnuni um, at uppbøðssølan fór at broyta fortreytirnar fyri at arbeiða í fiskivinnuni ómetalig nógv.

Nú sigur hann:

– Uppbøðssøla hevur ein stóran íbygdan vanda. Árið 2017 hevur víst, hvussu feløg í framtíðini kunnu koma út

í óføri, tá marknaðarprísurin fellur eftir at feløg hava keypt á uppbøðssølu. Harumframt kann ein broyting í oljuprísunum fáa stórar figgjarligar avleiðingar, í mun til upprunaligu fortreytirnar.

Í hesum ítøkiligum førinum var tað sildaprisurin, sum fall nógv eftir at fleiri reiðari høvdu keypt rættindini.

Tað vísti seg nevniliga, at prísurin fall ómetaliga nógv í fjør í mun til í fyrraárið. Tá ið rættindini vóru seld á uppbøðssølu, vóru útlitini fyri, at prísurin fór at fella so nógv, ikki kend.

– Hetta viðførdi, at sildin einki figgjarligt ískoyti gav til raksturinn av felagnum, men heldur var ein figgjarlig út-reiðsla, sigur Hanus Hansen, stjóri.

Broyttu fortreytirnar krevja sjálvandi, at fiskivinnufyrirkurnar fylgja væl við á marknaðinum og eru meira framskygdar enn neyðugt hevur verið.

Nú er prísurin fyri rættindini noyddur at laga seg eftir marknaðarprísinum, sum hann er, tá ið sildin er fiskað og skal seljast. Men hetta heldur stjórin í Klaksvík vera sera tørvurt:

– Tað er tí nærum ógjørlegt at arbeiða við langtíðar ætlanum í fiskivinnuni í dag, og

at leggja ætlanir fyri nýbyggingum er tí ikki møguligt, sigur hann.

Uppbøðssølan í fjør og árin frammanundan var av einum øðrvísi slag, enn tær sum eru í ár og komandi árin.

Árin frammanundan var fest í lógina, at reiðari einsamøll skuldu gjalda fyri fiskirættindini. Tað stendur ikki í lógin um fyrisiting av sjófeingi, sum kom í gildi 1. januar í ár.

Tí tekur eitt stríð seg upp millum Føroya Reiðarafelag og manningarfeløgini um hennar spurningin. Manningarfeløgini vilja ikki gjalda fyri fiskirættindini, tí tað hava tey onga ávirkan á.

Hinvegin vísir Reiðarafelagið til ein gerðarættardóm frá 2011, sum sigur, at gjald fyri fiskirættindi skulu dragast frá óbýttum.

Eitt annað, sum er broytt, er at nú eru tað ikki altíð tey somu, sum hava keypt rættindini, sum tey sum eiga skipini. Hetta broytir eisini viðurskiftini millum reiðara og msanning.

Í veruleikanum er talan um ein sáttmálaspurning. Fleiri feløg hava ikki endurnýggja sáttmálarnar við Reiðarafelagið, meðan onkur feløg hava longt teir til í byrjan av næsta ári.

Hogni Hoydal, landsstýrismaður, er arkitekturin handan lógin um fyrisiting av sjófeingi.

Næraberg hevði eitt nógv minni avlop í fjør enn árin frammanundan. Stjórin sigur, at landskassin fór avstað við tí mesta sum leyp av